

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення мінімальних оптово-відпускних та роздрібних цін на алкогольні напої» (далі – проєкт постанови), а також документи, що надані до нього листом Міністерства економіки України від 05.11.2024 № 3822-06/78663-03.

За результатами проведеного аналізу проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), Державна регуляторна служба України

встановила:

проєктом постанови передбачається затвердити Порядок визначення мінімальних оптово-відпускних та роздрібних цін на алкогольні напої (далі – проєкт Порядку).

Згідно з абзацом четвертим пункту 2 проєкту Порядку *«ліцензіат - суб'єкт господарювання, якому надано ліцензію на право провадження господарської діяльності з реалізації власно вироблених, ввезених або придбаних алкогольних напоїв іншим суб'єктам господарювання, що мають ліцензію на право оптової та/або роздрібною торгівлі алкогольними напоями;»*.

Абзацом шостим пункту 2 проєкту Порядку передбачається, що інші терміни, наведені у цьому Порядку, вживаються у значеннях, наведених в Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального».

У пояснювальній записці до проєкту постанови, серед іншого, зазначено, що його розроблено в рамках виконання резолюції Прем'єр-міністра України від 07.08.2024 № 24257/1/1-24 до підпункту 1.3 пункту 1 Плану організації

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 472 від 05.12.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D04000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 18.06.2024 № 3817-IX «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (далі – Закон № 3817-IX).

У розумінні Закону № 3817-IX **ліцензіат** – суб'єкт господарювання, якому надано ліцензію на право провадження відповідного виду (кількох видів) господарської діяльності; **ліцензія** – право суб'єкта господарювання на провадження відповідного виду (кількох видів) господарської діяльності.

Види ліцензій визначені у частині другій статті 41 Розділу VII «Ліцензування» Закону № 3817-IX.

Слід зазначити, що у частині другій статті 41 Розділу VII «Ліцензування» Закону № 3817-IX відсутній вид ліцензії на право провадження господарської діяльності з реалізації власно вироблених, ввезених або придбаних алкогольних напоїв.

З огляду на викладене, термін «ліцензіат», що передбачений абзацом четвертим пункту 2 проєкту Порядку не узгоджується із вищезазначеними положеннями Закону № 3817-IX.

Крім того, розробником під час його підготовки проєкту постанови не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Також зазначаємо, що наданий розробником АРВ до проєкту постанови не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки

альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Як альтернативні способи розробник повинен розглянути можливість розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів, проаналізувати існуюче правове регулювання відносин, у сфері яких виникла проблема, та визначити, чи може проблема бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів (схоже регулювання вже запроваджене в існуючих актах) або внесення змін до них.

Доцільно розглядати лише адекватні та реалістичні альтернативи, тобто такі, які спроможні розв'язати існуючу проблему, можуть бути реально впроваджені та виконані на практиці.

Однак розробник обмежився формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян», встановлено, що розробник не проаналізував вигоди та витрати за Альтернативою 1 та Альтернативою 2.

Зауважуємо, що навіть у випадку, коли вплив нового акту на сферу інтересів громадян відсутній, необхідно детально описати причини відсутності такого впливу. Це важливо для того, щоб не лише формально вказати на відсутність вигод та витрат, а й обґрунтувати, чому таке рішення не матиме значного впливу на громадян.

Такий підхід забезпечує прозорість аналізу, підтверджує його обґрунтованість та запобігає можливості пропустити непрямі або неочевидні наслідки, які можуть виникнути в результаті прийняття акту.

Крім того, це сприяє підвищенню довіри громадян до процесу розробки нормативних актів, оскільки вони бачать, що всі потенційні наслідки ретельно оцінені.

При аналізі даних, наведених розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» встановлено, що розробник не проаналізував вигоди та витрати за Альтернативою 1 та Альтернативою 2, а формально вказав, що витрати будуть відсутні, що не дозволяє порівняти вигоди та витрати внаслідок впровадження запропонованого регулювання.

Крім того, в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» відображено, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 98 226 одиниць (великі, середні, малі та мікропідприємства), при цьому, джерело інформації цих статистичних даних в АРВ не визначено.

У зв'язку з цим, необхідно здійснити відповідні економічні розрахунки витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта згідно з додатками 2 та 4 (М-Тест) до Методики.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного фінансово-економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у

подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

У розділі VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ розробником не здійснені розрахунки витрат на виконання вимог регуляторного акта згідно з додатками 2-4 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат.

Також в АРВ необхідно здійснити додаткові розрахунки щодо часу, який суб'єкти господарювання витрачають на подання документів до Міністерства економіки України в паперовій формі, а саме: інформацію для визначення (розрахунку) мінімальних оптово-відпускних та роздрібних цін на алкогольні напої, які відповідають товарним позиціям 2208 згідно з УКТЗЕД, за базовий рік, за формою згідно з додатком 2 до цього Порядку та інформацію для визначення (розрахунку) мінімальних роздрібних цін на алкогольні напої, які відповідають товарним позиціям 2204, 2205, 2206 (крім квасу «живого» бродіння) згідно з УКТЗЕД, за базовий рік, за формою згідно з додатком 3 до цього Порядку.

Крім того, необхідно врахувати час, витрачений на ознайомлення з новим нормативно-правовим актом, який наразі ще не прийнятий.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ, в порушення вимог пункту 10 Методики, розробник не визначив не одного із обов'язкових показників результативності дії регуляторного акта, а саме: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням

вимог акта; рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта. Також у цьому розділі АРВ не визначено додаткові показники, які безпосередньо пов'язані з дією регуляторного акта, однак яких відповідно до вимог Методики повинно бути у кількості не менше трьох показників.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, ефективності та збалансованості, визначених статтею 4 Закону, статті 5 Закону щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Враховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення мінімальних оптово-відпускних та роздрібних цін на алкогольні напої».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР